

GORICA - 25. novembra počastitev prvega poleta s trajnim znamenjem

V KB center bo »poletek« model Rusjanove Ede 5

Stroške za izdelavo makete krijejo s prodajo kuponov po deset evrov

Jože Silič in njegov model Ede 5

FOTO VIP

V delavnici Jožeta Siliča v Šempetru nastaja model letala Ede 5, ki sta ga pred stoletjem v Gorici izdelala in preizkusila Brata Rusjan. Verjetno je šlo za eno najlepših in najuspešnejših letalnih strojev, ki so prišli iz sodarske delavnice Rusjanov izpod Kostonjeve v Gorici. To letalo ima tudi letečo kopijo, ki jo je pred leti izdelal inženir Albin Novak z Bleda in smo si jo lahko ogledali pred nekaj tedni tudi na goriškem letališču.

Tako v Gorici kot v Novi Gorici se je v počastitev stoletnice prvega poleta bratov Rusjan zvrstilo kar nekaj odmevnih prireditelj, katerim smo v našem dnevniku namenili veliko pozornost. Poleg prireditelj s postavitvijo razstav in spominskih kamnov, ki so doživele veliko odmevnost v javnosti na obeh straneh meje, so si Slovenci iz Gorice zamislili še namestitev trajnega obeležja v mestnem središču. Zamislili so si maketo letala Ede 5 z razponom kril enega metra, ki naj bi stala med zelenjem na notranjem dvorišču KB Centra na Verdijevev korzu. Izdelavo makete je pripravil odbor zaupal Jožetu Siliču, spretnemu obrtniku iz Šempetra, ki je tudi sam raziskovalec in preučevalec razvoja letalstva. Pred dnevi smo Siliča obiskali v njegovi delavnici, kjer nam je pokazal izdelek, ki bo končan predvidoma čez kak teden. Kot nam je sam povedal, je za material izdelave uporabil izključno medenino. Ta kovina je namreč lepa in obstojna, pa tudi vremenske nepravilnosti ji ne morejo do živga. Za okostje letala je Silič, ki je pri teh opravilih pravi mojster, uporabil medeninaste cevke, za krila in dele repa letala pa medeninasto pločevino. Ogrodje Rusjanove Ede 5 je že končano, zdaj manjka samo še najbolj zamudni del, napenjanje žic, ki so letalom iz pionirskih časov nudile potrebno trdnost.

Letalo bodo v KB Center postavili v dneh obletnice prvega poleta bratov Rusjan v Gorici, to se pravi letošnjega 25. novembra. Kot smo v našem dnevniku že nakazali, so si prireditelji omislili poseben način plačila izdelave, postavite in vsega, kar spada zraven. Zamislili so si prodajo posebnih kuponov po 10 evrov, ki jih lahko kupi vsako in s tem prispeva k uresničitvi posrečene pobude. Za nabavo kupona so se odločili že številni goriški Slovenci, kuponi pa so še na voljo pri Aldu Ruplu in Viliju Prinčiču, ki sta glavna pobudnika te svobojne zamisli. (vip)

GORICA - Kulturni dom

Marušiču plaketa in zahvala

Branko Marušič in Igor Komel

BUMBACA

Upravni odbor goriškega Kulturnega doma je četrtkovo predstavitev knjige Cvetka Vidmarja z naslovom Zadnja tuja vojaška okupacija slovenskega ozemlja izkoristil, da se je oddolžil zgodovinarju Branku Marušiču iz Solkana za več desetletno sodelovanje na kulturno-zgodovinskem in dokumentarnem področju. Marušič je namreč nešteto krat sodeloval pri raznih razpravah, simpozijih, srečanjih z avtorji in predstavitev, ki so potekali v prostorih Kulturnega doma.

K temu gre še dodati, da je bil ravno Marušič prvi gost Srečan z avtorji Kulturnega doma, in to v daljnih zimskih mesecih leta 1982. Takratno srečanje sta priredila Kulturni dom in Slovenska prosvetna zveza (današnja ZSKD) pod taktirko svojih nekdanjih predsednikov Milka Renerja in Marka Waltritscha. Ob tem je Marušič lani slavil svojo 70-letnico. V zahvalo za neutrudno sodelovanje tako s Kulturnim domom kot tudi z drugimi slovenskimi ustanovami na Goriškem je Marušiču na četrtekovem srečanju izročil posebno plaketo z znakom Kulturnega doma v Gorici ravnatelj hrama Igor Komel, ki je solkanskemu zgodovinarju nazdravil na mnoga in zdrava leta. Izročena plaketa Kulturnega doma je izdelek briškega umetnika Ivana Skubina, pečen v tehniki raku.

»Branko Marušič nedvomno sodi med najpomembnejše slovenske zgodovinarje, saj je s svojim delom in življenjem zaznamoval primorski prostor. V vsem tem času je tudi dokazal, da je najprej iskren prijatelj Slovencev v Italiji, istočasno pa močno navezan na zamejstvo,« poudarja Igor Komel in nadaljuje: »Marušič je preko 50 let sodeloval tako na zgodovinskem kot publicističnem področju z različnimi slovenskimi organizacijami in ustanovami v zamejstvu; med letimi so SKGZ, NŠK, ZSKD, Kulturni dom, Primorski dnevnik, Slori in še bi lahko naštevali. Prepričani smo, da se bo sodelovanje med solkanskim zgodovinarjem in zamejsko stvarnost v prihodnje še nadaljevalo, kar pomeni, da bo Marušič oz. prijatelj Branko še marsikdaj dobrodošel gost naših sredin.«

GORICA - Razstava v bivših konjušnicah dvorca Coronini

Vrti se propeler, poje motor

Pobudnik kulturno združenje Isonzo - Društvo 4° Stormo predstavilo knjigo s spomini pilota Silvia Costigliola

Veliko ljudi se je v četrtek zbralo v lepo urejenih bivših konjušnicah dvorca Coronini, kjer so odprli razstavo o letalstvu v Gorici. Pobudnik razstave je kulturno združenje Isonzo, ki se rado posveča zgodovinskim raziskavam. Pri pripravi dogodka je sodelovalo tudi kulturno društvo 4° Stormo, ki je ob tej priložnosti predstavilo knjigo s spomini pilota, ki je nekaj let preživel v Gorici in se uril na goriškem letališču.

V spodnjih prostorih dvonadstropne stavbe so na ogled fotografije in dokumenti prvega obdobja goriškega letališča. Kar nekaj panojev je namenjenih pionirjema letalstva, bratoma Rusjan. Sledijo fotografije iz let tik pred prvo svetovno vojno, ko so se na goriškem »letalnem polju« vadili v letenju avstrijski piloti. Na Rojah je bilo tudi nekaj nesreč s smrtnim izidom. V posebnih vitrinah so razstavljene lutke v človeški velikosti, odete v oblačila in uniforme avstro-ogrske vojske. V prvem nadstropju pa so na ogled fotografije, dokumenti, načrti, uniforme, pilotski kombinezoni in drugi predmeti, ki se nanašajo na obdobje tridesetih let, ko je na letališču delovala pilotska šola italijanskega kraljevega letalstva. Ta del razstave je seveda zelo bogat, saj gre za dobro dokumentirano obdobje, ki je trajalo več kot petnajst let. Tretji del razstave pa je namenjen povojnemu obdobju, ko je Gorica bila z dvomo-

tornikom Douglas Dakota kakih deset let vsakodnevno povezana z Rimom. Za poznavalce je pravo poslastico predstavljal film-dokumentarec iz tridesetih let, ki podrobno opisuje življenje na letališču s posnetki med poleti.

Drugi del večera pa je bil namenjen predstavitvi knjige »Una puntata nell'azzurro - Skok v sinjino«. Gre za dnevnik, ki ga je pisal pilot, ki je bil kar nekaj let prisoten na goriškem letališču, in sicer Silvio Costigliolo, doma iz Genove. Njegova pilotska pot je bila zelo razgibana in burna. Udeležil se je španske državljanske vojne, se vrnil v Gorico, v vojni pa sodeloval na bojiščih v Albaniji, v Libiji, pri El Alameinu, po 8. septembru 1943 pa ga je usoda privedla v vrste salojske republike. Po vojni se je izselil v Argentino, kjer je tudi umrl. Zapiske očeta je zbral njegov sin, knjigo pa je uredil general v pokoju Gianbartolo Parisi, ki je knjigo tudi predstavil.

Razstava nosi naslov »Gira, gira l'elica, romba il motor - Vrti se propeler, poje motor« - povzet je po stari pesmi italijanskih letalcev - in bo odprta do konca oktobra, ogled pa je možen od torika do sobote med 10. in 13. uro ter med 15. in 20. uro. V predvečerju so na razpolago razne knjige o letalstvu, med katerimi je tudi katalog s opisi in fotografijami goriškega letališča, ki ga je pripravil goriški raziskovalec Sergio Chersovani. (vip)

Pred ljudskim vrtom so gasilci razkazali svoja vozila številnim otrokom

BUMBACA

Gasilci iz obeh Goric z Unicefovimi orhidejami

Organizacija Unicef, ki v okviru Združenih narodov pomaga otrokom v stiski, je včeraj po 1.200 italijanskih mestih sprožila solidarnostno akcijo, med katero so zbirali prispevke s prodajo orhidej. K pobudi so v Gorici priskočili gasilci, ki so k sodelovanju povabili tudi svoje novogoriške kolege. Goriška sekcija organizacije Unicef je svojo stojnico postavila pred ljudskim vrtom; ob njej so gasilci iz Gorice in Nove Gorice parkirali svoja vozila, s katerimi so priklicali pozornost številnih sprehajalcev in predvsem otrok, med katerimi so delili balončke. Prispevke, ki so jih včeraj zbrali s prodajo orhidej, bodo namenili pomoči za otroke v Kongu, Gani, Senegal, Togu, Beninu in Gvineji Bissau. Z zbranimi sredstvi bodo kupili predvsem cepivo in zdravila, s katerimi bodo omogočili preživetje neštevitih afriških otrok.

GORICA - Začetek akademskega leta fakultete za arhitekturo

Botta slavnostni gost

Švicarski arhitekt bo v torek ob 11. uri predaval v ulici Alviano

»Narava mora biti del arhitekture, tako kot mora biti arhitektura del narave; ti besedi sta vzajemno komplementarni. Arhitektura opisuje človeške načrte, organizacija življenjskega prostora je zato sad razmišljanja in dela. Ravno zaradi tega predpostavlja vedno "dialog" in soočanje z naravo.« O tem je prepričan Mario Botta, svetovno znani arhitekt, ki se bo v torek, 6. oktobra, udeležil slovesnosti ob odprtju akademskega leta fakultete za arhitekturo Tržaške univerze.

150 študentov, ki so vpisani v prvi letnik in ki bodo univerzo obiskovali v Gorici, se bo v torek ob 11. uri zbralo na sejo deželne univerze v ulici Alviano. Po pozdravih predstavnikov univerze in fakultete ter krajevnih upravitelj bo v dvorani bivšega malega semenišča pregovoril tudi Botta, ki bo postregel s predavanjem na temo »Arhitekturne misli«.

Zamisel za povabilo Botte na odprtje akademskega leta fakultete za arhitekturo se je porodila občinski svetnici in predsednici komisije za javna dela Marini Co-

MARIO BOTTA

MARINA
FRANCESCA
COLOMBO

lombo, ki je za povabilo izkoristila njegovo prisotnost na majskem zgodovinskem festivalu Estoria. »V tistih dneh je namreč možnost selitve tržaške arhitekturne fakultete v Gorico postajala prijemljivejša. Zato sem svoj predlog predstavila goriškemu županu Ettoreju Romoliju in predsedniku fakultete Giacomu Borrusu, ki sta soglašala,« je povedala svetnica in nadaljevala: »Botta me je presenetil. Ko sem ga vprašala, ali bi bil pripravljen sodelovati pri odprtju akademskega leta v Gorici, je namreč takoj pokazal veliko navdušenje.«

Botta se je rodil leta 1943 v švicarskem kantonu Ticino. Zanimanje za arhitekturo je pokazal v mladih letih, že pred zaključkom univerzitetnega študija pa je sodeloval z Le Corbusierjem pri načrtovanju nove bolnišnice v Benetkah. Botta je med ustanovitelji akademije za arhitekturo v kraju Mendrisio, ki jo je v akademskem letu 2002/2003 tudi vodil. Njegovo arhitekturo opredeljujejo elementarne, pogosto simetrične kompozicije, arhitekturne oblike, racionalni pristop tipologiji ter uporaba kamna in opeke.